

Titel: Hjalte Donut – I vores familie lyver vi ikke

Temaer: Familie, donerbarn, kærlighed, identitet, mor/søn forhold

Fag: Dansk

Målgruppe: 4. – 6. kl.

Data om læremidlet:

Bog: Anja Hitz, ABC Forlag, 2021

Denne pædagogiske vejledning tager udgangspunkt i en undersøgende tilgang til litteraturarbejdet. Så der er forslag til en række opgaver, hvor eleverne er oplevende, opdagende og undersøgende i teksten. Faglige fokusområder vil bl.a. være personkarakteristik og komposition.

Fagligt relevans/kompetenceområde

I vejledningen til "Hjalte Donut" vil eleverne i arbejdet med opgaverne komme omkring kompetenceområderne fortolkning og kommunikation, med fokus på temaerne omkring Identitet og familie.

Eleverne vil arbejde med faglige områder som dynamisk personkarakteristik og komposition.

Ideer til undervisningen

De følgende ideer til arbejdet med bogen tager udgangspunkt i at skabe en undersøgende tilgang til litteraturundervisningen, hvor eleverne selv kommer på banen med deres forundringer, opdagelser og fortolkninger af bogen. De er bygget op efter følgende dele:

- **Udenfor bogen:** Hvor forforståelsen kommer i spil inden læsningen.
- **Inde i bogen:** Hvor der arbejdes med oplevende tolkning, opdagende tolkning, afprøvning, uddybning og fortolkning.
- **Udenfor bogen:** Hvor der perspektiveres til omverdenen og de danskfaglige områder, som har været i fokus i undersøgelserne.

Udenfor bogen

I forforståelsen kan der meget enkelt kigges på følgende:

- Hvad er en donut og hvilke slags donuts kender du til?
- Hvordan kan Hjalte være en donut?
- Hvad er et donorbarn?

Inde i bogen

Først skal eleverne læse den første del af bogen. Det kan gøres på forskellige måder. De kan læse individuelt, som makkerlæsning, som rollelæsning i grupper eller du kan læse første kapitel højt, og derefter kan eleverne læse videre. De skal som minimum læse frem til s. 34 eller 39.

Oplevende tolkning

Derefter skal eleverne arbejde med deres oplevelse af bogens begyndelse. Lad dem f.eks.:

- Beskrive hvordan de oplever stedet/byen hvor bogen foregår. Hvad får de at vide og hvad forestiller de sig om byen?
- Hvilken oplevelse har de af de forskellige personer, vi bliver præsenteret for. Hvordan er stemningen mellem personerne, og hvordan er deres forhold til hinanden?
- Tænke over om der er noget, de undrer sig over, og som gør dem nysgerrige. Noget de skal være åbne for at undersøge senere i bogen.
- Diskutere deres oplevelse med andre i grupper og give dem mulighed for at tænke højt sammen.
- Lave små lydclip/podcasts, hvor de snakker med Hjalte om hans liv som teenager, som donorbarn og om at mangle en far.
- Lave små film, hvor de f.eks. indspiller scenen med onkel Fahhrs første besøg, og moren der gemmer sig. Det kan også være en anden scene fra bogen.
- Tegne en oversigt over de forskellige personer i Hjaltes liv og placere dem efter, hvor tætte de er på Hjalte.

Der skal til sidst samles op på elevernes opgaver. Det kan være i grupper eller på klassen, men giv dem mulighed for at italesætte nogle af deres oplevelser med teksten indtil nu og giv dem gerne mulighed for at gøre sig tanker om forsættelsen.

Opdagende tolkning og afprøvning

Lad nu eleverne læse et langt stykke af bogen, så de har tid til at fordybe sig i historien.

Derefter skal de gå i dybden med at finde mellem to og fem tekststeder, som er centrale, og som undrer dem eller er noget de gerne vil have svar på. Det er op til eleverne selv at opdage steder, de synes er relevante. Det kunne være:

- Hvad er der sket mellem Hjaltes mor og onkel Fahhr?
- Hvorfor vil Hjaltes mor ikke have at de mødes?
- Hvorfor synes Hjaltes mor at han har brug for en rollemodel, og er hun god til at finde en?
- Hvordan er/udvikler forholdet mellem Hjalte og Krusemynte sig?
- Hvorfor er Mulle så interesseret i at kysse med fem forskellige fyre, og hvordan har Hjalte det med det?

Eleverne skal nu komme med deres egne tolkninger og svar på spørgsmålene. Bagefter skal de samles i grupper og afprøve deres tolkninger i dialog med hinanden. De diskuterer om de er enige i hinandens tolkninger af de udvalgte tekststeder. Derudover kan de også diskutere spørgsmål som:

- Har deres umiddelbare oplevelse af bogen ændret sig, siden de læste første del af bogen og til nu?
- Er der noget i teksten, der ikke hænger sammen, og som de derfor undrer sig over?
- Hvad vil de gerne undersøge og have svar på i resten af teksten?

Uddybning og fortolkning

Lad eleverne læse bogen færdig.

Bagefter skal de finde og nærlæse afsnit i bogen, som er med til at skabe sammenhæng i historien og komme med svar på nogle af de spørgsmål og tolkninger, som de har lavet tidligere.

Igen skal eleverne prøve selv at finde tekststeder, men her er et par forslag til relevante steder:

- Kapitlet: Vi lyver ikke i vores familie. Hvor moren afsløres og Hjalte forlanger en forklaring.
- Kapitlet: Venedig. Hvor moren fortæller Hjalte om hans far.
- Kapitlet: Zigzaglyn. Om Hjalte og Krusemyntes forhold.
- Kapitlet: Hvad jeg ved om... Hjaltes digt om sin far.

Eleverne diskuterer til sidst deres uddybning og fortolkninger af de nærlæste afsnit i mindre grupper eller på klassen. De skal selvfølgelig huske at argumentere med udgangspunkt i teksten og deres undersøgelse af den. Spørgsmål de kunne tage fat på i deres diskussioner, kunne være følgende:

- Hvordan hænger undertitlen "I vores familie lyver vi ikke" sammen med teksten?
- Har de ændret deres forståelse af bogen, og hvad den ville handle om undervejs i læsningen?
- Hvordan har Hjaltes verden ændret sig i løbet af novellen?
- Hvordan har deres billede af moren og hendes opførsel ændret sig undervejs i novellen?
- Hvordan udvikler Hjaltes og Krusemyntes forhold sig undervejs, og hvilke signaler blev givet undervejs i læsningen?

Udenfor bogen

Perspektivering

I perspektiveringen af bogen og dens temaer, kan der arbejdes med følgende spørgsmål:

- Hvordan er elevernes oplevelser af forholdet til deres far?
- Hvad er deres drøm om den perfekte far? Tegn eller beskriv ham - lidt ligesom Hjalte gør i bogen inden han kender til Fahhr.
- Hvilke tanker ville de mon have, hvis de ikke kendte deres far?
- Skulle Hjaltes mor have fortalt ham om hans far? Og hvornår skulle hun have gjort det?

Der kan også arbejdes videre med nogle af opgaverne fra oplevende tolkning. Eleverne har fået ny viden som kan bygge videre på og skærpe deres produkt fra tidligere.

- Lave små lydclip/podcasts, hvor de snakker med Hjalte om hans liv som teenager, som donorbarn, og om at mangle en far.
- Lave små film, hvor de f.eks. indspiller centrale scener fra bogen.
- Tegne en oversigt over de forskellige personer i Hjaltes liv og placere dem efter hvor tætte de er på Hjalte.
- De kan også fantasere videre på slutningen og udviklingen af Hjaltes forhold til sin far. Det kan både være skriftligt eller som en mundtlig fortælling.
- Lad eleverne lave et opslag til opslagstavlen i jeres lokale "købmand", hvor de søger efter en rollemodel til Hjalte. De bestemmer selv om Hjalte eller hans mor er afsenderen på opslaget.

I perspektiveringen er der også en faglig perspektivering, som har fokus på nogle af de faglige begreber og områder, eleverne har arbejdet med.

Faglig perspektivering

- Her kan der arbejdes med personkarakteristik med fokus på dynamisk personkarakteristik. Er personerne dynamiske og udvikler sig undervejs i bogen, eller er de statiske og står stille. Det gælder primært for Hjalte men også for mor, Krusemynte og Fahhr/Alex.

- Der kan arbejdes med komposition, og hvordan forfatteren udlægger spor undervejs i handlingen, som er hints til afslutningen af bogen.

Supplerende materialer

Hvis De vil læse en anden bog om donorbørn er ”Hollys hav” en mulighed.

<https://ucsyd.mitcfu.dk/CFUEBOG1113897>